

Diplomová práce „Schwarzenberské patronátní kostely za knížete Jana Adolfa II. mezi lety 1833-1888“

Jméno a příjmení (student): Jiří VÁCHA

Vedoucí práce: Mgr. Stefan SCHOLZ

Posudek vedoucího práce:

Zmapování stavu historiografického bádání o zpracovaných dvou jihočeských farnostech v Křemží a ve Zvonkové je celkem v pořádku, autor v něm prokazuje kritický odstup od dosavadní literatury, ale postrádáme podrobnější analýzu uměleckohistorických prací. V kapitole o stavu bádání ke Schwarzenberskému ústřednímu stavebnímu ředitelství musíme sice autorovi dát pravdu, že se kromě monografií J. Vybírala (Století dědiců a zakladatelů) a J. Kuthana (Aristokratická sídla období romantizmu a historismu) ostatní literatura zabývá s projekční kanceláří jen okrajově a je většinou pouze „spojena s architekturou zámku Hluboká, Schwarzenberskou rodovou hrobkou a jinými známými architektonickými skvosty období vlády knížete Jana Adolfa II.“ – nicméně bych zejména pro zařazení novostaveb kostelů ve Křemží a ve Zvonkové do historického kontextu zakladatelského a stavebního díla Schwarzenberků a jeho ekonomického zázemí ve 2. polovině 19. století ještě doporučil recepci další literatury, jako např. publikace Františka LOMA k snahám o zlepšení hospodářských soustav na Schwarzenberských panstvích koncem 18. století, Fritze LANGEHO o Schwarzenberském plavebním kanálu, pak článek od Tomáše STERNECKA v ČČH 2005, pak práce Jiřího ZÁLOHY o Úřednictvu schwarzenberských velkostatků v Čechách v 2. polovině 19. století, in: Studie k sociálním dějinám = Studien zur Sozialgeschichte (2000), která je pro danou problematiku snad naprosto klíčová.

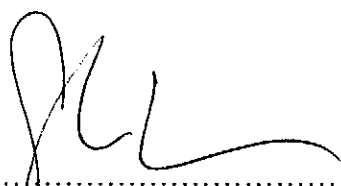
Prospekce resp. heuristika a kritika archivních pramenů z schwarzenberských fondů v Českém Krumlově a v Třeboni (str. 9-12) je docela důkladná a systematická. Dlouhá kapitola o genealogii Schwarzenberského rodu spočívá hlavně na pracích A. MARKUSE, které představují dodnes platný a klíčový historiografický výzkum k tomuto tématu. Novější práce k jihočeským větvím Schwarzenberského rodu ve 2. polovině 19. století sice většinou Markusovy poznatky více méně jen reprodukují, nicméně by pro úplnost bylo vhodné, je aspoň citovat do poznámkového aparátu. Určitým nedostatkem citace novější odborné literatury trpí i následující kapitoly o Janu Adolfovi II. a jeho příbuzných, pro politické a hospodářské působení a kulturním horizontu těchto členů Schwarzenberského rodu ve 2. polovině 19. století by jistě bylo vhodné třeba recipovat příslušnou kapitolu v Kuthanově monografii o aristokratických sídlech období romantismu a historismu.

Z metodického hlediska je podrobné pojednání o zařazení křemžské a zvonkovské farnosti do správní struktury českobudějovické diecéze velmi chvaluhodné, protože vytváří nutný předpoklad pro interpretaci zdejších novostaveb kostelů do regionálního kontextu. Podobně musíme vysoce ocenit bohatou dokumentaci písemných a nepsaných pramenů, hlavně transkripci částí zatím nevydané farní kroniky a pak neznámých stavebních plánů v obrazové příloze. Podobným **velikým přínosem** pro regionální bádání je nepochybně analýza a vyhodnocení množství těchto autorem nalezených a zatím neprobádaných písemných a nepsaných pramenů, a to zejména v kapitolách o farnostech v Křemži a pak ve Zvonkové, o jejich duchovní správě, a konečně o zdejších sakrálních stavbách, o rekonstrukci jejich původního stavu i plánech a autorech resp. architektech jejich přestaveb a oprav (str. 47-67 resp. 69-80), kde autor čerpá všude z dlouhé řady zatím neznámých archiválií. Zde prokazuje i svoji schopnost interpretace pramenů a vypracování samostatných závěrů, při jejich zařazení do širšího vývojového kontextu architektury historismu resp. při hledání inspiračních zdrojů pomocí komparace a analogií se však bohužel nepřenesl přes užší jihočeský region.

Podobně najdeme v závěru sice velmi zajímavé postřehy o proměně procesu projektování, financování i realizace dvou jihočeských patronátních kostelů, autor však bohužel příliš nezařazoval tyto nové poznatky do širšího sociálně a kulturněhistorického kontextu druhé poloviny 19. století.

Ze všech uvedených důvodů mohu s plným svědomím doporučit předkládanou práci J. Váchy k obhajobě.

V Praze, dne 6. září 2010

.....
podpis vedoucího diplomové práce